

ПРОГРАМА
розвитку аграрного сектору Автономної Республіки Крим
на 2012—2013 роки

Розділ I. Загальні положення

Глава 1. Нормативно-правове обґрунтування

Програму розвитку аграрного сектору Автономної Республіки Крим на 2012—2013 роки (далі — Програма) розроблено відповідно до пунктів 1, 11 частини другої статті 26 Конституції Автономної Республіки Крим, Закону України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року», Постанови Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 року № 1158 «Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року», Постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим від 20 квітня 2011 року № 329-6/11 «Про План реалізації першого етапу (2011—2013 роки) Стратегії економічного та соціального розвитку Автономної Республіки Крим на 2011—2020 роки».

Глава 2. Оцінка потенціалу агропромислового комплексу Автономної Республіки Крим

Структуру продукції сільського господарства Автономної Республіки Крим рівною мірою формують продукція рослинництва (48,7%) і тваринництва (51,3%).

Питома вага господарств населення у виробництві валової продукції сільського господарства становить 54% при тому, що в 1990 році цей показник становив 19,8%.

Посівні площі основних сільськогосподарських культур у 2010 році становили 866,1 тис. га. За 2005—2010 роки збільшено площі використання зрошуваних земель і в 2010 році підготовлено до поливного сезону 207 тис. га. У структурі посівних площ основних видів сільськогосподарських культур переважають посівні площі зернових і зернобобових (79% у 2010 році).

Із загального обсягу виробництва зернових культур 71% виробляється сільськогосподарськими підприємствами, із загального обсягу виробництва картоплі й овочів 99% і 92% відповідно виробляються господарствами населення.

У загальній структурі поголів'я худоби й птиці переважає поголів'я птиці (12324,3 тис. голів станом на 1 січня 2011 року), найменшу частку становить велика рогата худоба (143,3 тис. голів станом на 1 січня 2011 року). При цьому 81% (115,5 тис. голів) загального поголів'я великої рогатої худоби вирощується господарствами населення, 59% (7232,1 тис. голів) загального поголів'я птиці — у сільськогосподарських підприємствах.

У загальній структурі виробництва продукції тваринництва 57,9% загального виробництва м'яса й 53,4% загального виробництва яєць здійснюються сільськогосподарськими підприємствами, 90,8% загального виробництва молока й 91,2% загального виробництва вовни — господарствами населення.

Глава 3. Основні проблеми, що потребують вирішення

Для реалізації потенціалу агропромислового комплексу Автономної Республіки Крим необхідно вирішити такі ключові проблеми:

неефективне використання зрошуваних земель внаслідок зношеності основних меліоративних фондів, скорочення парку зрошувальної техніки, недотримання науково обґрунтованих сівозмін і режимів зрошення, недостатнє застосування органічних і мінеральних добрив, засобів захисту рослин, що призводить до зменшення родючості й вторинного засолення ґрунтів, скорочення площ зрошуваних земель, зниження врожайності сільськогосподарських культур;

скорочення виробництва у виноградарстві, плідівництві, овочівництві, ефіроолійному виробництві внаслідок скорочення врожайності, площ садів, виноградників, посівів і плантацій ефіроолійних культур, що може призвести до недостатнього забезпечення ранніми овочами й фруктами населення та рекреаційного господарства Автономної Республіки Крим і України в цілому, обумовлює скорочення можливостей для експорту продукції цих галузей;

переважання у виробництві сільськогосподарської продукції Автономної Республіки Крим внеску господарств населення, що мають обмежені матеріально-технічні ресурси, базуються здебільшого на ручній праці та не можуть використовувати сучасні агротехнології;

погіршення матеріально-технічного забезпечення сільського господарства Автономної Республіки Крим, що призводить до зношеності основних фондів, збільшення частки ручної праці та обумовлює зниження ефективності виробництва, відсутність сучасних енерго- і ресурсоощадних технологій виробництва й переробки сільськогосподарської продукції;

низький рівень розвитку селекції й насінництва, що призводить до зникнення районованих сортів сільськогосподарських культур і необхідності їхнього ввезення з-за кордону;

скорочення поголів'я сільськогосподарських тварин і виробництва тваринницької продукції, зокрема дефіцит молочної продукції, надмірне переважання в структурі виробництва м'яса частки м'яса птиці, що створює деформації в продовольчому забезпеченні населення й відпочивальників Автономної Республіки Крим, вимагає ввезення значних обсягів м'яса;

утруднення доступу сільськогосподарської продукції на ринки збуту, її надмірні втрати через слабкий розвиток виробничої, ринкової, транспортної інфраструктури;

низький рівень розвитку соціальної інфраструктури в сільській місцевості, що зумовлює низький рівень життя в селі, погіршення демографічної ситуації й відтік працездатного населення до міст.

Розділ II. Цілі Програми

Основні цілі Програми — забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на внутрішньому й зовнішньому ринках, забезпечення Автономної Республіки Крим достатніми обсягами виробленої сільськогосподарської продукції й продуктами харчування, відродження соціальної сфери села для життєдіяльності сільського населення, забезпечення продовольчої безпеки країни, зростання доходів сільгосптоваровиробників незалежно від форм власності.

Розділ III. Основні завдання Програми

Глава 1. Інтегральні завдання розвитку аграрного сектору

1. Впровадження інтенсивної моделі економічного росту.
2. Підвищення інвестиційної привабливості аграрного сектору Автономної Республіки Крим.
3. Інноваційний розвиток аграрного сектору Автономної Республіки Крим.

Глава 2. Розвиток зернового господарства

Розвиток зернового господарства шляхом:

розвитку підприємств із переробки сільськогосподарської продукції;

поліпшення культури землеробства за рахунок удосконалення способів обробки ґрунту, застосування науково обґрунтованої системи сівозмін, дотримання оптимальної структури посівних площ, використання науково обґрунтованих обсягів хімічних і біологічних засобів захисту рослин;

розвитку селекції й насінництва;

поліпшення матеріально-технічного забезпечення сільського господарства, створення умов для відновлення парку сільськогосподарської техніки, інвестування коштів у відновлення основних фондів агропромислового комплексу, у т. ч. на основі міжгосподарської кооперації;

збільшення площі зрошуваних земель, відновлення зрошуваних земель, які протягом певного часу не оброблялися, підвищення ефективності використання води, реконструкції й модернізації меліоративних споруд;

впровадження системних заходів для екологізації, інтенсифікації й раціонального використання земельних, водних, лісових ресурсів, задіяних у сільськогосподарському виробництві;

організації систематичного державного й громадського контролю над екологічним станом поверхневих вод, які використовуються в сільському господарстві;

впровадження систематичного державного й громадського контролю за станом ґрунтів, вмістом і рівнем концентрації важких металів, обсягами мінеральних добрив, пестицидів, гербіцидів, які використовуються в сільськогосподарському виробництві.

Глава 3. Розвиток плодоовочевого комплексу

Розвиток плодоовочевого комплексу шляхом:

розширення вирощування «південних» культур: персика, абрикоса, мигдалю, горіха волоського, груші, кизилу й інших;

забезпечення аграрних господарств (у т. ч. індивідуальних) державною підтримкою в придбанні якісних насіннь овочевих культур, забезпечення сучасною сільськогосподарською технікою, добривами й агрохімікатами для їхнього вирощування, організації заготівлі й реалізації продукції;

підвищення агротехнічного рівня догляду за існуючими плодовими насадженнями;

розвитку складського й холодильного господарств із метою зменшення втрат сільськогосподарської продукції під час її зберігання; організації підбору, сортування, упакування, дрібного фасування.

Глава 4. Розвиток виноградарства

Розвиток виноградарства шляхом:

ліквідації зрідженості виноградних насаджень, підвищення рівня використання агротехніки, збільшення площ зрошення за допомогою використання краплинних систем;

формування агропромислових кластерів: плодоконсервного, м'ясомолочного, рибпромислового, виноробного.

Глава 5. Розвиток ефіроолійного виробництва

Розвиток ефіроолійного виробництва шляхом збільшення площ вирощування ефіроолійних культур, впровадження нових технологій з комплексної переробки ефіроолійної сировини.

Глава 6. Розвиток м'ясомолочного комплексу

Розвиток м'ясомолочного комплексу шляхом:

реконструкції наявних і створення нових тваринницьких ферм для поліпшення матеріально-технічної бази тваринництва;

забезпечення відтворення високоефективних порід, створення племінних репродукторів сільськогосподарських тварин;

розширення посівів кормових культур, збільшення площ пасовищ зі штучним зрошенням для забезпечення кормової бази тваринництва, збільшення виробництва збалансованих кормів за поживністю й кормовою цінністю;

збільшення поголів'я сільськогосподарських тварин, головним чином великої рогатої худоби й овець.

Глава 7. Розвиток рибного господарства

Розвиток рибного господарства шляхом модернізації рибогосподарського комплексу регіону, впровадження технологій промислового вирощування морепродуктів.

Для вирішення поставлених завдань передбачене виконання заходів щодо виконання Програми (Додаток 2)¹.

Розділ IV. Очікувані результати, ефективність Програми

Очікувані результати з виробництва продукції агропромислового комплексу подані в Додатку 1*. У результаті виконання Програми очікується:

збільшення обсягів виробництва валової продукції сільського господарства в 2013 році щодо 2011 року на 164,7 млн грн (у порівнянних цінах 2005 року), або на 3,5%;

підвищення ефективності й збільшення обсягів виробництва продукції рослинництва (виробництво зерна на 5,4% вище показника 2011 року, картоплі — на 3,1%, фруктів — на 44,4%, винограду — на 26,3%);

підвищення ефективності виробництва основних видів продукції тваринництва й стабілізація поголів'я худоби й птиці;

зростання обсягів виробництва продуктів харчування за рахунок збільшення випуску високоякісної конкурентоспроможної продукції з екологічно чистої й натуральної сировини з доведенням обсягів до науково обґрунтованих норм споживання на душу населення й організації високорентабельного виробництва;

забезпечення конкурентоспроможності аграрного виробництва на внутрішньому й зовнішньому ринках;

гарантування продовольчої безпеки держави, розвиток організованих внутрішнього і зовнішнього аграрних ринків.

Розділ V. Фінансове забезпечення реалізації Програми

Фінансування заходів Програми здійснюватиметься за рахунок коштів Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим, передбачених на відповідний рік, коштів інвесторів, залучених для реалізації конкретних інвестиційних проектів, кредитних ресурсів і оборотних коштів підприємств, а також інших джерел, не заборонених законодавством України.

Для реалізації Програми необхідно всього 1441,0 млн грн, у тому числі за рахунок коштів Державного бюджету України — 801,1 млн грн, бюджету Автономної Республіки Крим — 483,6 млн грн, інших коштів — 156,4 млн грн.

¹*Постанова публікується без додатків.